

Editorial – Dansk version 2/2003

Fagsprogforskningen har i de seneste år, uden dog at forkaste de mere traditionelle, lingvistiske indfaldsvinkler (som terminologi, grammatik, tekstlingvistik etc) i stadig højere grad forsøgt at indpasse fagsprog i en kommunikationsteoretisk ramme. Som det tidligere er sagt på dette sted, går fagsprogsforskernes interesse for kommunikation langt tilbage, men nye former for kommunikation, og ikke mindst den interkulturelle kommunikation, skaber nye problemstillinger. Nogle af disse kan uden tvivl klarlægges og beskrives ved anvendelse af nye teorier, andre skal løses rent politisk. Til disse sidste hører de sprogproblemer, som de ikke anglofone europæiske lande oplever efter at engelsk er på vej til at blive et globalt sprog, problemer som i høj grad berører fagsprog.

Sprogpolitikdiskussionen i Danmark har længe været koncentreret om almensprog og kultur, og vore bestræbelser har derfor haft til formål at synliggøre de fagsproglige problemer i erhvervslivet, i uddannelsen og inden for videnskaben.

Efter at have udgivet en hvidbog om erhvervsliv, sprogpolitik og konkurrenceevne i juni, benyttede vi den europæiske sprogdag (den 26. september), på hvilken hele Europa fejrer ”sprogenes mangfoldighed”, til at afholde en ”sprogmesse” der tiltrak hen ved 3.000 besøgende. Politikere, sprogspecialister og virksomheder var indbudt til at holde oplæg over emnerne ”Sprogenes mangfoldighed, Sprog og kommunikation, Sprog som kulturbærer, Sprogpolitik”, og Danmarks undervisningsminister åbnede Messen.

Foredragene var særdeles interessante og relevante, og vi håber, at de vil påvirke de politiske beslutninger, men desværre var det svært at få øje på ”sprogenes mangfoldighed”. De fleste beskæftigede sig nemlig med problemet ”dansk og/eller engelsk”.

Ganske vist startede ministeren i sin åbningstale med at prise sprogenes mangfoldighed og understregede nødvendigheden af at lære fremmedsprog for at forstå andre folkeslag og deres kultur. Men ikke én gang i resten af talen nævntes andre sprog end dansk og engelsk: talen drejede sig især om danskundervisningen, der skal styrkes og engelskundervisningen, der skal begynde tidligere i skolen.

En enkelt taler (prof. Iversen, DPU) havde dog mod til at påpege, at med den sprogpolitik, der drives i Danmark, vil alle de store europæiske sprog undtagen engelsk være udryddet i vort land om 10 år, og danskere vil være henvist til at kommunikere på deres mangelfulde engelske med andre europæere, der heller ikke har engelsk som modersmål. Brugt på den måde, som et simpelt kommunikationsværktøj og uden for den oprindelige kulturelle kontekst, vil engelsk blive et akulturelt og ”kønsløst” sprog.

Der er dog måske håb forude: én af de to priser fra Europa-kommissionen (”Det europæiske kvalitetsmærke”), der blev overrakt i dagens anledning af Ministeren, gik til et skoleprojekt til fremme af indlæring af fransk. Den anden pris gik til et projekt, der foruden engelsk også omfatter tysk og fransk.

I nær fremtid skal den danske regering tage stilling til en rapport ”Sprog på spil”, som en kommission, nedsat af Folketinget i marts, netop har afleveret. Rapporten ser fornuftig ud, og peger på en lang række problemer og indeholder en lang række anbefalinger. Det vil være interessant at se om regeringen vil følge dem.

Da vi forestiller os, at det, der foregår i Danmark kan have interesse for andre lande, der har lignende problemer, vil vi så vidt muligt informere vore læsere om udviklingen på området.

Redaktionen